УДК 338.48-711.455

РЕАЛІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКАРПАТТЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ОБЛАСТІ

Кочіш Ю.Ч.
Патлякевич О.Г.

В статті розглядаються перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні. Окреслюються проблеми використання туристично-рекреаційного потенціалу Закарпатської області як одного з найперспективніших для розвитку туризму регіонів. Досліджуються можливості залучення інвестиційних ресурсів у розвиток туристично-рекреаційного комплексу (ТРК) Закарпаття. Дається характеристика актуальних інвестиційних проектів розвитку ТРК області. Аналізується ефективність інвестиційного проекту «Ужгород-Полонина Руна» та його вплив на соціально-економічний розвиток регіону.

Кількість бібліографічних посилань – 7, мова – українська.

Ключові слова: *туристично-рекреаційний потенціал, туристично-рекреаційні ресурси, туристично-рекреаційний комплекс, туристично-рекреаційний регіон, туристична інфраструктура, інвестиційний проект, туристичний центр, проект «Ужгород-Полонина Руна».*

ВСТУП

В сучасних умовах особливої актуальності для туристичної галузі України набувають проблеми створення конкурентноспроможного на внутрішньому та світовому ринках національного туристичного продукту, розширення внутрішнього та збільшення обсягів в'їзного туризму, забезпечення на цій основі комплексного розвитку курортних територій та туристичних центрів з урахуванням соціально-економічних інтересів їх населення, збереження та відновлення природних територій та історико-культурної спадщини.

Досягнення поставлених завдань обумовлює необхідність цілеспрямованої діяльності держави з розвитку туристичної індустрії і суб'єктів туристичного ринку, модернізації рекреаційного потенціалу країни, удосконалення обслуговування в туристичній галузі, а також активної інвестиційної політики та ефективного використання інвестиційного потенціалу національної економіки.

Закарпаття завдяки своєму вдалому географічному розташуванню на кордоні з чотирма європейськими державами має хороші перспективи для залучення іноземних інвестицій, створення спільних проектів у сфері туризму, використання досвіду сусідніх країн у розвитку власних туристично-рекреаційних комплексів.

Дослідженню проблем та перспектив розвитку туристичної галузі присвячено значну кількість наукових праць, як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Зокрема, проблеми використання туристично-рекреаційного потенціалу регіонів, організації туристичної діяльності, залучення інвестиційних ресурсів у розвиток туристично-рекреаційних комплексів знайшли відображення у наукових дослідженнях таких науковців як: В. Мамутов, О. Любіцева, І. Школа, С. Поп, В. Мацола, О. Бейдик [1], М. Пітюлич, О. Молнар, Г. Папірян, М. Біржаков, О. Мельник, М. Долішній, Б. Данилишин., В. Міщенко, Л. Черчик, О. Ільїна, В. Квартальнов, М. Мальська, В. Цибух та інших.

Дане дослідження присвячене проблемам аналізу ефективності використання потенціалу туристично-рекреаційних ресурсів Закарпаття, а також аналізу процесу розвитку рекреаційно-туристичних комплексів, що розробляються на території регіону в межах реалізації інвестиційних проектів та визначення впливу подібних проектів на соціально-економічний розвиток області.

Для вирішення поставлених завдань у процесі дослідження використані наступні методи: логіко-діалектчний метод дослідження, методи індукції, дедукції, порівняння, статистичного та системного аналізу.

Стаття складається з двох розділів: у першому розділі здійснено аналіз рекреаційного потенціалу Закарпаття як одного з перспективних туристичних регіонів України, у другому – розглянуто інвестиційний проект «Ужгород – Полонина Руна» як один з напрямів розвитку туристично-рекреаційного комплексу Закарпаття.

1 ЗАКАРПАТТЯ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ РЕГІОН РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

Україна являє собою унікальний комплекс історичних, культурних та природних пам'яток, має вдале географічне положення, сприятливий клімат, значні рекреаційні можливості, що створює передумови для перетворення туризму в одну з найбільш перспективних галузей економіки.

Аналізуючи перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні, перш за все, необхідно підкреслити, що

сучасний туризм - це та сфера економіки і життєдіяльності суспільства в цілому, яка в тій чи іншій мірі інтегрує практично всі галузі: транспорт, торгівлю, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання. Саме це і визначає туризм як один з найбільш перспективних напрямків структурної перебудови економіки, який може позитивно вплинути на економічний і соціальний стан країни в цілому, стимулювати ряд важливих галузей народного господарства, сприяти зміцненню нового позитивного іміджу України на світовій арені.

До 2008 р. туризм в Україні розвивався досить швидкими темпами, про що свідчать показники надходження платежів від суб'єктів туристичної діяльності до бюджету, які у 2007 р. становили 174 млн. грн. і збільшились на 32,5%, або на 42,7 млн. грн. порівняно з 2006 роком. Навіть з початком світової фінансової кризи, вони продовжували зростати і у 2008 р. становили 208,1 млн. грн., тобто збільшились на 19% або на 34 млн. грн. порівняно з 2007 роком. І лише в 2009 р. спостерігалось зниження надходжень платежів до бюджету, що становили 196,5 млн. грн. і зменшились на 6% або на 11,7 млн. грн. порівняно з 2008 роком. Тривала позитивна динаміка забезпечувалась за рахунок зростання кількості подорожуючих за кордон (виїзний туризм), в той час як динаміка показників в'їзного і внутрішнього туризму була негативною. Так, якщо в 2007 році показники кількості іноземних туристів, що відвідали Україну та внутрішніх туристів суттєво зросли порівняно з 2006-м, то у 2008 та 2009 роках обидва ці показники демонструють зменшення в порівнянні з попередніми періодами, про що свідчать дані таблиці 1 [5].

Таблиця 1 **Приріст за кількістю обслугованих туристів**

Вид туризму	2007/2006	2008/2007	2009/2008
В'їзний	24,8 %	0,1 %	↓24 %
Виїзний	↓61,3 %	287 %	↓29 %
Внутрішній	107,5 %	↓36 %	↓21 %

Незважаючи на негативну динаміку, за умови стабілізації економіки, зростання доходів населення та залучення інвесторів до вкладання капіталу в розбудову необхідної інфраструктури, туристичні потоки будуть зростати. За умови створення конкурентоспроможного на світовому ринку туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення країни, забезпечити на цій основі комплексний розвиток територій та їх соціально-економічних інтересів при збереженні екологічної рівноваги та історико-культурного довкілля Україна має хороші перспективи для залучення як внутрішніх, так і іноземних туристів.

Одним з найбільш привабливих і перспективних регіонів з точки зору розвитку туризму в Україні є Закарпаття. Його унікальне прикордонне географічне розташування та багатий природно- й етнокультурно-ресурсний потенціал забезпечили області визнання найбільш перспективної рекреаційної зони Європи з можливістю цілорічного (позасезонного) обслуговування туристів. Межування на західному кордоні України з чотирма центральноєвропейськими державами — Польщею, Словаччиною, Угорщиною і Румунією — сприяє розвитку недорогого (особливо для мешканців країн Євросоюзу) відпочинку, а переважання сільського населення краю (70%) успішно демонструє розвиток одного із секторів розвитку туристичної галузі — сільського туризму.

Тому сьогодні туристично-рекреаційна галузь є пріоритетним напрямком розвитку економіки області. Мальовничі ландшафти, природні об'єкти (озеро Синевир, солоні озера та інші), багаті культурні, історичні, етнічні традиції, широка мережа туристично-рекреаційних та санаторно-лікувальних закладів дають можливість розвивати різні види туристичної діяльності. Зростає зацікавленість іноземних туристів у відвідинах регіону.

Закарпаття має унікальні передумови формування на ринкових засадах рекреаційно-туристичного комплексу, а саме:

- географічні – вигідне географічне положення (область є воротами України у Західну Європу) створює їй певні переваги для прискореної інтеграції в європейські структури, єдина область України, яка межує з чотирма центральноєвропейськими державами; пам'ятний знак "Центр Європи" встановлено поблизу с. Ділове Рахівського району;
- історичні – своєрідність краю, де збереглась висока культура господарювання, традиції і навики місцевого населення, що у поєднанні з близькістю країн Західної Європи створює передумови для швидкої адаптації населення до ринкових умов господарювання;
- економічні – досягнуті позитивні структурні зрушення служать вагомою передумовою для поступового економічного зростання;
- транспортні – розвинута мережа автомобільних доріг та залізниць з врахуванням зручного географічного положення може принести реальну вигоду області;
- природні – наявність унікальних природних ресурсів: мінеральних вод, лісів, значних запасів підземних і поверхневих вод, інших корисних копалин індустріального значення, ландшафтно-кліматичних зон (на Закарпатті знаходиться найбільша вершина Українських Карпат – гора Говерла (2061); бере свій початок одна з найбільших річок Європи – Тиса; єдина в Україні Долина нарцисів – поблизу м. Хуст; високогірне озеро Синевир, розташоване на висоті 989 м;);

● рекреаційні – область володіє потужним природним потенціалом для санаторно-курортного лікування та оздоровлення людей, який може перетворити рекреаційну сферу в одну з провідних галузей економіки області;

● екологічні – порівняно низький рівень антропогенного забруднення довкілля та виняткова екологічна роль Карпат на континенті сприяють позитивному іміджу області

Туристична індустрія Закарпаття формується на основі узгодження обсягів туристично-рекреаційного потенціалу, туристичних господарства й інфраструктури та туристичних потоків. Вона забезпечує значний внесок в економіку краю, сприяє створенню нових робочих місць, знайомить туриста з культурними, історичними надбаннями, природним середовищем. Однак її ефективний розвиток неможливий без залучення висококваліфікованих фахівців, котрі б володіли необхідним багажем знань у цій сфері, на основі яких можна приймати справді професійні рішення.

Однак наявний потенціал реалізований недостатньо насамперед через відсутність повноцінної, адаптованої до ринкових умов державної політики розвитку вітчизняного туризму, через низьку його економічну ефективність, що зумовлює виникнення низки проблемних питань в даній сфері. На сьогодні основними проблемами в туристичній галузі Закарпаття залишаються:

- слабка комунікаційна доступність перспективних для освоєння в туристично-рекреаційних цілях територій (незадовільний стан доріг, відсутність електрифікації, телефонізації);
- відсутність достатньої кількості кваліфікованих кадрів та спеціалізованих закладів освіти по їх підготовці;
- недостатньо розвинена сервісна інфраструктура територій та інфраструктура галузі;
- відсутність законодавчо встановленого механізму реєстрації особистих селянських господарств, які надають послуги у сфері сільського зеленого туризму.

За перше півріччя 2010 року обсяг послуг, наданих турфірмами області, перевищив 15 млн. грн.; платежі до бюджету становили 2,7 млн. грн. [5]. Щоб туристично-рекреаційні послуги займали вагомішу частку, а в перспективі вийшли на перше місце у наповненні бюджету та створенні робочих місць, галузь повинна розвиватися випереджаючими темпами. За нинішніх обсягів капіталовкладень очікуваного її процвітання чекати доведеться довго. Доречно нагадати, що, за незначним винятком, матеріальна база по прийманню гостей у Закарпатті була створена за радянських часів і раніше. Вона часто морально застаріла, фізично зносилася і нині, щоб відповідати сучасним вимогам, потребує не одного, а сотень мільйонів.

Незважаючи на складну економічну ситуацію та значну кількість проблем в сфері туризму, в останні роки дана галузь все ж демонструє певну позитивну динаміку. Зокрема, кількість обслуговуваних туристів з 2005 по 2009 рік збільшилася більш, ніж на 70%. За І півріччя 2009 року в порівнянні з аналогічним періодом 2008 року кількість обслуговуваних туристів також зросла на 2%, хоча таке зростання спричинене переважно зростанням кількості подорожуючих за кордон [7].

Спостерігається також певна активізація процесів розбудови туристичної інфраструктури області. Так, в останні роки було збудовано сучасні санаторні комплекси «Теплиця», «Термал-Стар», «Карпатія», «Квелле Поляна», «Сузір'я», «Боржава», «Гірська Тиса», «Синяк», а також туристично-рекреаційні та готельно-ресторанні комплекси «Reikartz Карпати», «Ренесанс», «Червона рута», «Богольвар», «Воєводино», «Водограй», «Карпатський мисливець», «Континент», «Унгварський», які користуються значним попитом серед відпочиваючих. Розвивається також інфраструктура вздовж основних транспортних магістралей, починаючи з пунктів перетину державного кордону і до кордонів з іншими областями України. Серед об'єктів, які входять до цієї інфраструктури, найкраще вирізняються такі готельно- та мотельно-ресторанні комплекси: «Chalet» (Свалявський район), «Наталі» (Воловецький район), «Червона гора» (Мукачівський район), «Європа» (Ужгородський район), «Гелікон» та «Фемелі» (Берегівський район) та інші.

На жаль, ті кошти, які вкладаються сьогодні в туризм, не є достатніми для того, щоб перетворити Закарпаття в конкурентноздатний рекреаційний регіон, тому необхідно активно залучати в галузь інвестиції.

2 ПРОЕКТ «УЖГОРОД – ПОЛОНИНА РУНА» ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ЗАКАРПАТТЯ

Для формування конкурентоспроможного туристично-рекреаційного продукту та підвищення інвестиційної привабливості Закарпаття, що зрештою сприяло б розвитку в'їзного та внутрішнього туризму в регіоні, органи місцевого самоврядування області у тісній співпраці з виконавчими структурами цілеспрямовано ведуть роботу в даній сфері. Цей напрямок діяльності став визначальним і в Регіональній стратегії розвитку Закарпатської області до 2015 року, у численних галузевих програмах, схвалених обласною радою. На їх виконання розроблено і схвалено ряд проектів розбудови туристично-рекреаційних комплексів на полонині Руна, Боржавських полонинах, горі Драгобрат та інших, що відкривають нові перспективи в цій галузі [4]. Одним з пріоритетних напрямків діяльності в цій сфері являється питання виділення земельних ділянок під забудову туристичних об’єктів. Як наслідок, розробляються картографічні матеріали, оформляється відповідна дозвільна та проектно-кошторисна документація, інвестиційні пропозиції.

Однак потенціал туристично-рекреаційних ресурсів Закарпаття і сьогодні не використовується на належному рівні. Тому нові проекти в сфері туризму, розроблені на базі наявних ресурсів, які створили б нові робочі місця в індустрії обслуговування, просували регіон, приваблюючи внутрішніх та іноземних відвідувачів, формуючи

позитивний імідж регіону, дали б змогу збільшити дохідну частину місцевих бюджетів та значно покращили б економічні показники області. Протягом кількох останніх років спостерігається певна активізація діяльності в даному напрямку.

На сьогоднішній день на стадії планування та розробки на території області знаходиться значна кількість проектів зі створення туристично-рекреаційних об'єктів та комплексів різного значення, серед яких є і проекти загальнонаціонального масштабу:

1. Комплекс відпочинку та оздоровлення на території Пийтерфолвівського спорткомплексу з використанням термальних вод, с. Пийтерфолво Берегівського району. Площа проекту – 6 га. Орієнтовна вартість проекту – 900 тис. дол. США.

2. Готельний комплекс із сучасною інфраструктурою у с. Астей Берегівського району. Площа ділянки, на якій розташовуватиметься комплекс – 5 га. Сума коштів, необхідна для розвитку проекту – 3 млн. євро.

3. Розбудова об'єктів туристичної інфраструктури на природо-заповідній території «Синевирське озеро» Міжгірського району. Проект передбачає будівництво готельно-ресторанних, туристично-оздоровчих комплексів, туристично-рекреаційних центрів та баз, санаторно-бальнеологічного комплексу.

4. Гірськолижний комплекс «Полонина Апецька» на території Тячівського району. Для реалізації проекту відводяться земельні ділянки площею 2,5-3,5 га. Орієнтовна вартість проекту – 5 млн. дол. США.

5. Туристично-спортивний комплекс «Стой» на території гори Стой Березниківської сільської ради Свалявського району. Комплекс розташовуватиметься на площі до 50 га. Вартість проекту – 50 млн. дол. США.

6. Гірськолижний туристичний комплекс на 3000 відпочиваючих на території Вишківської сільської ради Великоберезнянського району. Територія комплексу розташовуватиметься на площі 30 га. Вартість проекту – 65 млн. євро. За проектом передбачено відкрити 100 робочих місць.

7. Гірськолижний курорт «Боржава» на території Боржавських полонин Міжгірського району. Проектується відведення земельної ділянки. За проектом планується введення 3000 робочих місць. Вартість проекту – 1,44 млрд. грн.

8. Туристичний комплекс «Синяк» на території Обавської сільської ради та Чинадіївської селищної ради Мукачівського району. Комплекс розташовуватиметься на площі 350 га. Передбачено відкрити 1500 робочих місць. Вартість проекту – 142 млн. євро. Уведення в експлуатацію планується на 2012 р.

9. Готельно-спортивний комплекс з гірськими витягами «Близниця-Кваси» на території с. Кваси та гори Мала Близниця Рахівського району. Вартість проекту – 150 млн. євро.

10. Туристичний комплекс з мережею готельно-господарської інфраструктури на території Ясінської селищної та Чорнотисянської сільської рад Рахівського району.

11. Проект «Ужгород - Полонина Руна», який передбачає створення єдиного комплексу на базі гори Полонина Руна Перечинського району, що об'єднуватиме 8 туристичних центрів. Загальна площа проекту – 1440 га, строки реалізації – 10-12 років. Проект планується реалізувати у вісім етапів. Загальна сума необхідних інвестицій складає близько 1,25 млрд. євро [3].

Наймасштабнішим з наведених проектів є комплекс «Ужгород - Полонина Руна», розробкою якого на даний момент займаються компанія «Атолл Холдинг» - інвестор проекту, девелоперська компанія «СТС» та консультант Hotel Partner.

Девелопер планує створити широкомасштабний курорт поблизу обласного центру – міста Ужгород, на схилах гори Полонина Руна. Гора являється класичною альпійською лукою висотою 1479 м над рівнем моря та забезпечує сприятливі умови як для гірськолижного, так і для інших видів туризму: схили гори придатні для 4-сезонного туризму, середня тривалість снігового покрову становить 150 днів на рік, середня вологість повітря - 82-83%, середня річна швидкість вітру - 5,8 м/с, абсолютні максимуми температури влітку становлять + 26°С, абсолютні мінімуми взимку: -20-25°С, гора – природний заповідник для рідкісних та зникаючих рослин та тварин.

Доцільність створення курорту такого рівня зумовлена також потребами українського туристичного ринку, до яких можна віднести:

4. відсутність в Україні 4-сезонного туризму (літом популярністю користується Крим, Закарпаття ж спеціалізується переважно на зимових видах відпочинку);

5. збільшення питомої ваги зимового відпочинку;

6. недостатня кількість пропозицій по внутрішньому туризму для населення 48 млн. чоловік;

7. відсутність розвиненої інфраструктури;

8. недостатня кількість пропозицій в середній ціновій категорії.

Основною ідеєю реалізаторів проекту є створення всесезонного курорту світового рівня, котрий включатиме різноманітні послуги, здатні задовольнити потреби кількох цільових сегментів ринку: від молоді до сімей з дітьми та спортсменів. Ціль проекту – створення унікального туристичного продукту, який включатиме різноманітні атракції в таких напрямках як: гірськолижний туризм, санаторно-курортний та рекреаційний туризм, аква-туризм, а також історичний та архітектурний туризм. Інноваційний підхід реалізаторів проекту простежується як в пропонованих послугах (наприклад, купання в чанах), так і у використанні простих архітектурних елементів, органічно вписаних у природний ландшафт: зокрема, великої кількості унікальних мостів.

На відміну від інших проектів з розвитку гірськолижних курортів у Східній Європі, проект «Ужгород – Полонина Руна» має єдину концепцію розвитку всієї гірської місцевості за точно визначеними алгоритмами. Для

забезпечення відповідності продукту необхідному рівню, на кожному етапі розвитку та реалізації проекту інвестора та девелопера будуть консультувати всесвітньо відомі компанії готельної та девелоперської індустрії, зокрема a2 hotelconcept, ETB Edinger Tourism Consultants & Engineers Ltd та інші.

Дестинація Полониа Руна – це вісім туристичних центрів (міста-курорти: Полянська Гута - 53 км від обласного центру; Тур'є Поляна - 51 км від обласного центру; Турички - 45 км від обласного центру; озеро Велике Тростя - 55 км від обласного центру; Вершина Полонини - 60 км від обласного центру; Липовець - 52 км від обласного центру; Лумшори - 53 км від обласного центру; Лікіцари - 50 км від обласного центру), розташовані в різних локаціях, як безпосередньо на горі, так і навколо неї. Кожен туристичний центр стане незалежною самодостатньою одиницею з власним, притаманним лише йому, стилем та характерними рисами. Територія всієї дестинації обслуговуватиметься єдиною системою гірських пасажирських перевезень, що гарантуватиме хорошу комунікацію між центрами. Загалом, якість високого рівня буде забезпечено не лише інфраструктурною складовою, але і всіма послугами курорту. Пропоновані туристичні продукти та рівень обслуговування відповідатимуть міжнародним стандартам та категорійності.

Основним видом занять на курорті взимку буде гірськолижне катання та інші зимові види спорту та розваг. Влітку відвідувачам пропонуватиметься пішохідний туризм та інші спортивні і рекреаційні заняття на відкритому повітрі. Дестинація пропонуватиме також спеціальні послуги для відвідувачів з дітьми. Туристичні центри будуть обладнані розважальними зонами для дітей та надаватимуть професійний догляд за дітьми. До повного переліку видів відпочинку, передбачених проектом для всіх категорій відвідувачів належатимуть: гірські лижі, сноубординг, катання на санках, фрістайл, хокей, керлінг, великий теніс, ігри з м'ячем, велосипедний спорт, катання на роликових ковзанах, літня бобслей доріжка, параглайдинг, гольф, аквапарки, spa-центри, кінний спорт, настільний теніс, боулінг, полювання, риболовля, трекінг.

В результаті реалізації проекту, курорт «Ужгород – Полонина Руна» запропонує відвідувачам 39 підйомників, велику кількість гірськолижних трас, найдовша з яких - 8 км. Загальна протяжність трас становитиме понад 110 км. Добова пропускна здатність гірськолижної зони – приблизно 120000 чоловік, а протяжність системи гірських перевезень – 65 км. Концепцією проекту передбачено також велику кількість кафе, ресторанів з широким спектром пропонованих страв національних кухонь різних народів та інших закладів харчування, загальна місткість яких - 26795 посадочних місць; спа та веллнесс-центрів; об'єктів розміщення (всього 345 готелів, пансіонатів, котеджів, гірських гостьових будинків, апартаментів тощо), загальний номерний фонд яких становитиме 5000 номерів, або 18860 ліжко-місць [2].

Створення комплексу проходитиме у 8 етапів. На даний момент триває реалізація першого етапу проекту, який включає в себе розробку наступних субпроектів:

- будинок відпочинку класу de luxe на 3 сім'ї;
- готель Lifestyle Designe 4*+;
- родинний готель 3*+;
- дитячий розважальний центр;
- спа і веллнесс-центр;
- підйомник (1,7 км) і 3 траси спуску (5 км);
- автоцентр;
- медико-веллнесс центр;
- об'єкти інфраструктури;
- паркові зони [6].

Створення курорту, безперечно, позитивно вплине на розвиток регіону, оскільки він внесе свій вклад в реконструкцію та будівництво об'єктів інфраструктури, облагородження території, створення нових робочих місць. Так, в результаті реалізації всіх етапів проекту планується створення близько 10000 нових робочих місць. Туристи, в свою чергу, забезпечать додаткові доходи, як в місцеві бюджети, так і в особисті бюджети місцевого населення. Крім того, новий широкомасштабний туристичний продукт стане візитівкою регіону на світовій карті популярних дестинацій.

ВИСНОВКИ

Сьогодні туризм відіграє надзвичайно важливу роль у соціально-економічному житті країни. Останнім часом зростає зацікавленість держави в подальшому розвитку туристичної сфери, розробляються і будуються нові туристичні комплекси, таким чином посилюється вплив туризму на всі сфери життя і діяльності людини.

Однак на сьогоднішній день якість надання туристичних послуг і рівень розвитку туристичної інфраструктури не забезпечують Україні можливість конкурувати на світовому ринку туристичних послуг. Саме тому стратегічною метою розвитку туризму в Україні є створення конкурентоспроможного на світовому ринку туристичного продукту, який би максимально задовольнив туристичні потреби населення країни і на цій основі забезпечив комплексний розвиток територій, а також вихід держави на міжнародну арену в сфері туризму.

Одним з найбільш перспективних регіонів України з точки зору розвитку туристичної індустрії є Закарпаття. Унікальне географічне розташування Закарпатської області, багатий природно-ресурсний та культурний потенціал

забезпечили їй визнання найбільш перспективної рекреаційної зони з можливістю цілорічного обслуговування туристів. Закарпаття має всі передумови для перетворення туризму в пріоритетну галузь розвитку економіки області: географічні, природні, рекреаційні, історичні, економічні, транспортні екологічні.

На жаль, сьогодні цей потенціал ще недостатньо реалізований, зокрема, через недостатню розвиненість туристичної інфраструктури та відсутність достатньо кваліфікованих кадрів в галузі туризму.

Тому з метою розвитку інфраструктури Закарпатської області та підвищення її інвестиційної привабливості на території Закарпаття розробляється значна кількість проектів зі створення туристично-рекреаційних комплексів, зокрема:

- Готельний комплекс із сучасною інфраструктурою у с. Астей Берегівського району;
- Комплекс відпочинку та оздоровлення на території Пийтерфолвівського спорткомплексу з використанням термальних вод, с. Пийтерфолво Берегівського району;
- Гірськолижний комплекс «Полонина Апецька» на території Тячівського району;
- Готельно-спортивний комплекс з гірськими витягами «Близниця-Кваси» на території с. Кваси та гори Мала Близниця Рахівського району;
- Туристичний комплекс «Синяк» на території Мукачівського району;
- Гірськолижний комплекс на 3000 відпочиваючих на території Великоберезнянського району;
- Розбудова об'єктів туристичної інфраструктури на природно-заповідній території «Синевирське озеро» Міжгірського району;
- Туристично-спортивний комплекс «Стой» на території Свалявського району;
- Гірськолижний курорт «Боржава» на території Міжгірського району;
- Проект «Ужгород-Полонина Руна» на території Перечинського району.

Одним з найбільш перспективних і наймасштабніших проектів є комплекс «Ужгород-Полонина Руна», який забезпечить появу на Закарпатті 4-сезонного туризму, який на даний час ще не набув широкого розвитку.

Основною метою проекту є створення всесезонного курорту, котрий включатиме різноманітні послуги: гірськолижний туризм, санаторно-курортний і рекреаційний туризм, аква-туризм і історичний туризм.

В результаті реалізації проекту курорт «Ужгород-Полонина-Руна» забезпечить як створення нових робочих місць, будівництво об'єктів інфраструктури, так і додаткові надходження в місцеві бюджети.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: Видавничий центр КНУ ім. Т.Г.Шевченка, 2001.–395с.
2. Ивица Чачич. Девелопмент курорта «Ужгород-Полонина Руна» // Гостиничный и ресторанный бизнес. - 2010. - №2. - С. 13-14.
3. Офіційний сайт Закарпатської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.carpathia.gov.ua
4. Офіційний сайт Головного управління економіки Закарпатської облдержадміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy-oda.uz.ua
5. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tourism.gov.ua
6. Офіційний сайт девелоперської компанії «СТС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sts.uz.ua
7. Офіційний сайт Закарпатської обласної ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakarpat-rada.gov.ua

---

Кочіш Юлія Чабівна, студентка 5 курсу економічного факультету УжНУ**,** спец. «фінанси», моб. тел. 050 131 86 99,
Патлякевич Оксана Георгіївна, студентка 5 курсу економічного факультету УжНУ, спец. «фінанси»